

Др Душан Ј. МАРТИНОВИЋ*

ДОПРИНОС ИГЊАТИЈА ЗЛОКОВИЋА (1897-1997) ИСТОРИОГРАФИЈИ О ЦРНОЈ ГОРИ**

Игњатије - Игњо Злоковић је веома запажени и заслужни просвјетни, културни и научни радник Боке, професор и директор Средње поморске школе и Поморског музеја у Котору - покретач и реализатор многих културних и просвјетних акција прије Другог свјетског рата; један је од уредника недјељника *Глас Боке*, један од иницијатора организатора Поморског музеја, Историјског архива у Котору, Завичајног музеја, Архива и Научне библиотеке у Херцег-Новом, Градског музеја у Перасту. Он је оснивач и вишедеценијски одговорни уредник *Годишњака Поморског музеја у Котору*, један је од суорганизатора Завода за биологију мора, Више поморске школе у Котору, Историјског друштва Црне Горе на Цетињу и Которске секције Друштва историчара Црне Горе у Котору.

И. Злоковић је рођен 27. децембра 1897. године од оца Сава и мајке Крунославе Мијајловић, који су живјели на породичном имању у Бијелој,¹ у Боки Которској, и изродили бројну породицу. Прије Игња неколико дјеце је умрло. Стога након његовог рођења, једног дана га је у колијевци бабица оставила на раскрсници, близу куће - да би прва особа која би на њега наишла била понуђена за кума. Тако је било по древним обичајима, да би новорођенче имало дуг живот (по народном вјерованју!). И, одиста, Игњатије Злоковић је имао дуг и веома плодан живот. Умро је у 100-тој години живота, само петнаест дана прије стотог рођендана (9. децембра 1997). Имао је три брата (Максима, Тома и Петра) и

* Аутор је научни савјетник, Централна народна библиотека Бурђе Црнојевић, Цетиње.

** Рад је написан поводом стогодишњице рођења и годишњице смрти И. Злоковића.

¹ Братство Злоковића из Бијеле чинило је двадесетак породица, чији су преци дошли из Кута око 1695. године (по подацима Саве Накићеновића: *Бока Антропогеографска сџудија*, Београд 1913, 507). Од ове лозе потичу: Никола Злоковић, начелник топаљске 1729, а Божо Злоковић 1780; горњокарловачки епископ Симеон Злоковић; сликар Милан и архитекта Бурђе Злоковић; Максим Злоковић, истакнути просвјетни радник и запажени научни радник, из Тивта (брат Игњов).

једну сестру (Петрославу). Овоземаљски живот је напустио потоњи од њих!

Игњатије Злоковић је основну шесторазредну школу завршио у родној Бијелој. Поред солидних знања из историје, земљописа, природописа, физике и математике, тадашње основне школе давале су темељна знања и писменост из српскохрватског и италијанског језика. Уз солидна знања и умијећа, која је радознали дјечак Злоковић добијао у школи, од најранијих стицања писмености читао је све што му је долазило до руку. Његов образовни видик ширио се читањем корисних књига из библиотеке родитељског дома. На породичном огњишту је с одушевљењем слушао и из породичне библиотеке најрађе је читао разне епске пјесме. Његошево *Огледало српско* и *Горски вијенац*, *Балканску царицу* Николе I; затим, илустроване годишње календаре са одабраним садржајима: *Орао* (Нови Сад), *Србобран* (Загреб), а од 1909. и *Боку* (Котор). Једном свом биографу Злоковић је причао, да му је отац био претплаћен на седмични лист *Бока* који је излазио у Котору 1908. и 1909. године и на петнаестодневни лист *Српска зора*, који је излазио у Дубровнику. Оба ова листа заступала су привредни и просвјетно-културни интерес народа и борила се против аустријског националног и социјалног поробљавања.² Поред овакве литературе, у трговачким и капетанским породицама Злоковићевог родног мјеста читала се радо црногорска штампа - *Глас Црногорца* и *Цетињски вјесник*; затим *Дубровник*, *Наше јединство* из Сплита и *Riccolo* из Трста. Млади Злоковић је и сам био претплаћен на *Сјоменак*, дјечји лист који је излазио у Панчеву, под уредништвом учитеља Ивана Мартиновића.

Читање и пјевање народних јуначких пјесамa свакодневно се понављало, нарочито у зимским вечерима, а о празницима и већим сијелима пјевало се уз гусле. То је допринијело да је Злоковић као дјечак научио напамет знатан број стихова из народне епике.³

Злоковићев биограф је забиљежио, на основу његових писаних аутобиографских казивања,⁴ да су на формирање његове личности утицале приче учесника и помагача Првог и Другог бокелског (Кривошијског) устанка (1869. и 1882), као и учесника у црногорским ослободилачким ратовима (1876-1878), које је слушао од очевих пословних пријатеља из Црне Горе. Иначе Бокели су везе са Црном Гором континуирано одржавали. Групе ходочасника сваке године су обилазиле манастире у Острогу и на Цетињу, поготову за вријеме петровданских и тројичинданских свечаности. Злоковићев стриц Данило посјећивао је Острог сваке године; одлично је познавао пјешачке и коњаничке стазе, и његове ходочасничке групе су, по правилу, биле најбројније. По повратку причао је утиске и доживљаје, што је млади Игњо упијао "као сунђером". Од оца је слушао о љетовању црногорског књаза и господара Николе I

² Војислав Бољевић - Вулековић: *Шездесет година културно-просвјетног и научног рада професора Игњатија Злоковића*. - Годишњак Поморског музеја у Котору, XXXI-XXXII/1983/84, 12.

³ Ibidem.

⁴ Ibid., 21.

и породице му у Бијелој - у палаци капетана Богдана и Јована Злоковића (данас основна школа), као и о свом дједу Тодору Злоковићу, истакнутом народном главару, у то доба кнезу Бијеле, који је одржавао сталне контакте са црногорским првацима...⁵

Слушајући у родитељском дому о црногорском суверену, "а на улици и основној школи о аустријском цару", мали Злоковић доживљава своје прво политичко "крштење" када је сазнао да цар Фрањо Јосиф, кога су многи славили, није наше крви и језика. Али, то му је омогућило да лакше схвати зашто многи момци које је Аустрија регрутовала "бјеже у Црну Гору".

Тако се од рана - у дјетињству и раној младости - Игњо Злоковић напајао народном и Његошевом поезијом, слободарским духом црногорских ратника и бокелско-херцеговачких устаника, традицијом завичајних помораца. Након основне школе, имао је амбиције да настави школовање, у чему га је мајка подржавала. На његово даље школовање, према писању Риста Ковијанића, пресудни утицај су имала три угледна госта његовог родитељског дома "познатог са гостопримства и подрума доброг старог вина". Према Ковијанићевом казивању:

"Једног љетњег дана 1909. очев сродник и пријатељ Михаило Бјеладиновић, посланик Боке на Царевинском вијећу у Бечу, довео је у њихову кућу Павла Поповића, професора Београдског универзитета, познатог његошолога, и Михаила Аврамовића, познатог организатора задругарства у Србији, који се интересовао за угледно земљорадничко имање у приморју. Мали основац, високог чела, свјетло-плаве косе, бистрих зелених очију и зајапурених јагодица, гутао је разговоре добродошлих гости. Дивио се знању и понашању учених људи. Почела га је морити жеђ за науком и жудња за Београдом."⁶

Родитељи су Игњу омогућили да похађа Которску гимназију школске 1911/12. и 1912/13. године.⁷ Школовао се у Котору код тетке. Которски средњошколци имали су тада илегалну литерарну дружину "Војислав" која се солидарисала са средњошколцима у Далмацији и 16. марта 1912. организовала штрајк против мађаранског режима хрватског бана Цуваја.⁸ И Злоковић је учествовао у том штрајку.

Трећи и четврти разред гимназије Игњатије Злоковић учио је у Задру. Из његових "Успомена..." о школовању и школским данима у Задарској гимназији сазнајемо под каквим се околностима тамо школовао. Била је то школ. 1913/14. и 1914/15. година - вријеме које коинцидира са Балканским и Првим свјетским ратом. Прелазак из класичне Которске гимназије у истог профила Хрватску гимназију у Задру, омогућило му је добијање стипендије и потпуно издржавање од стране Православног завода (сјеменишта) у Арбанасима.⁹ Као што је на његову ђачку душу у

⁵ Ibid., 12.

⁶ Ристо Ковијанић: *Игњатије (Игњо) Злоковић*. - Бока, 10, Херцег-Нови, 341.

⁷ Ibidem.

⁸ Ibid., 342.

⁹ Игњатије Злоковић: *Успомене из мој школовања у Задру*. - Задарска ревија 1974, 5-6, 537.

Котору снажан утисак посебно оставио професор Вицко Трипковић, аутор историјских чланака и приповиједака из бокелског живота, угледни педагог, човјек и писац, тако су у његовој пријатној успомени, и касније у зрелим годинама, остали многи задарски професори (др Марин Стојковић, Јосип Сасо, Иво Јурас), а нарочито Илија Синдик, Бокел, познати историчар и доцније члан САНУ, с којим ће до поткрај његовог живота одржавати пријатељске и сарадничке везе. Родољубиви Злоковић се веома рано - још тада, у вријеме задарског школовања - "одушевљавао идејом братства и јединства југословенских народа, под утицајем универзитетске омладине Београда, Загреба, Беча и Прага",¹⁰ и тој идеји остаће привржен до краја свог дугог живота. Злоковић је у Задру учествовао у антиаустријским демонстрацијама. "Главни организациони центар - сјећа се Злоковић - био је Хрватски академски клуб, чији су чланови били Хрвати и Срби, јер је рад овог клуба био усмјерен напредном слободарском линијом".

Када се десио сарајевски атентат, 28. јуна 1914, на аустријског престолонаследника Фрања Фердинанда, и ускоро након тога - избијање Првог свјетског рата, Игњо Злоковић се затекао у родној Бијелој. Очекивао је позив да иде у школу, будући да је био почетак школске 1914/1915. године, али умјесто тога једног дана, крајем септембра 1915, извршена је "темељита преметачина" његове родне куће у Бијелој - пише он у својим сјећањима, и додаје да "ништа сумњива нијесу нашли".¹¹ Тада је био оптужен да је у "Сјеменишту" у Задру, са друговима, пјевао неку непожељну пјесму:

*"Авај Босно, сиротице клеџа,
по њвом небу Сунце већ не шетја,
Твоја ћец некад соколони,
поштодоше Швабини робови!
А шешко је служијти горега,
када нема срца пошћенога."*

Преметачином су, како биљежи Злоковић, хтјели да нађу стихове ове "инкриминисане" пјесме, или нешто с њом у вези. Ипак, почетком октобра те године, стигла му је порука Управе "Сјеменишта" да може доћи у Задар, јер почиње настава у школ. 1915/16. години. Стигао је у Задар трећи дан. Ускоро га је, почетком децембра, чекало ново изненађење. Заједно са Војином Вуковићем, својим школским другом из Никшића (касније познатим просвјетним радником), саслушаван је у Суду задарском. Доцније је вођен судски процес. Пошто је поменута пјесма била негдје у Аустрији одштампана и снимљена на грамофонској плочи, улиједила је ослобађајућа пресуда за младе "револуционаре". Тако је Злоковићу и Вуковићу послје четири мјесеца била "коначно отклоњена напаст".

¹⁰ Р. Ковијанић: *op. cit.*, 342.

¹¹ И. Злоковић: *op. cit.*, 541.

Крајем марта 1915. десила се једна занимљива епизода. Збило се на једном часу да један ученик његовог разреда - пошто је примијетио на фотографији цара Фрања Јосифа тамну мрљу између ока и носа, скренувши пажњу професору, који му је допустио да је избрише. И када је овај "почео прстима да брише мрљу", пробио је слику и од мрље направио рупу.¹² Овај несташлук је имао за посљедицу да су школу "блокирали жандарми и полицајци" и - како пише Злоковић - четрнаестогодишњег ученика Вељка Пелицарића одвели у затвор, гдје је подлегао батинама. Спроведена је истрага у одјељењу. Ученици су били солидарни "да оно с царевом сликом није била завјера, ни припрема" завјере. Злоковић и Вуковић су искључени као ученици IVб разреда из Задарске гимназије и свих средњих школа у Аустрији "због политичке кривице".¹³

Тако је, дакле, млади Злоковић у вријеме аустријске страховладе морао напустити Задар, који је, како вели, био заволио јер је у њему боравио "цвијет народне интелигенције" с представницима Далмације и Боке у Далматинском сабору...

Злоковић је одмах по истјеривању из школе мобилисан у аустро-угарску војску. Био је у разним мјестима Аустро-Угарске, на војној дужности у 37. домобранском далматинском пуку. Захваљујући пријатељима није послат на фронт, већ је у јуну 1915. распоређен у радну јединицу, с тим што је радио тешке физичке послове; у јулу 1917. радио је као "рибар" у ћесарско-краљевској чети, која је била у родном му мјесту.

Младом "регруту" Злоковићу пошло је, међутим, за руком да положи разред приватно у Котору, а да VI раз. заврши редовно. По завршетку Првог свјетског рата и стварању Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца Злоковић је школ. 1919/20. год. свршио VI и VII разред као осамнаестогодишњи течајац и положио матуру у Другој београдској гимназији.¹⁴

Потом је уписао студије историје и географије на Филозофском факултету Београдског универзитета - са безмало 23 године. Предавали су му истакнути педагози и научници: Никола Вулић, Јован Радонић, Јован Цвијић, Станоје Станојевић, Васиљ Поповић, Боривоје Ж. Милојевић и др. Код ових врских професора, И. Злоковић се постарао да надокнади ратом изгубљено вријеме - да стекне богато знање и широку културу...

По завршетку студија љубав према родном крају - питомој Боки и њеној сјајној поморској традицији, која се тек по окончању Првог свјетског рата и последије распада Двојне монархије нашла трајно у саставу своје матице Црне Горе - довела га је за вазда и никада се није показао! Посветио јој је свој раскошни таленат расног историчара прерасходно поморске повјеснице, изванредног просвјетника и културног посленика. Готово тридесет година, од 1923. до 1950, био је суплент, па професор (год. 1925. положио је професорски стручни испит у Београду)

¹² Ibid., 542.

¹³ Ibid., 543.

¹⁴ *Сто година Друге београдске гимназије 1870-1970*, Београд 1970, 662 (у списку под бр. 70).

и директор Средње поморске школе (Наутике), а затим двије деценије директор Поморског музеја у Котору (1950-1969). Према свједочењу његовог колеге и дугогодишњег сарадника професора и историчара Риста Ковијанића, Злоковић је као професор

"својим предавањима и заузимањем, својим понашањем и поступцима човјек и педагог, својим здравим схватањима и погледима на живот и свијет, стекао љубав и поштовање својих многобројних ученика; не мање и поштовање њихових родитеља (...). Будио је у њима интересовање за сазнањем и свијетом, стварао радну навик, развијао љубав према позиву и домовини".¹⁵

Сем савјесног просвјетног рада, којему се ревносно предао, Игњо Злоковић је активно судјеловао у културно-просвјетном животу изван школе, у древном граду подловћенском. Било је више институција и асоцијација у којима се ангажовао - у читаоницама, у културно-умјетничком друштву "Бокељ" које је његовало сценску умјетност; затим, у которском "Соколу", Јадранској стражи, Народном универзитету Боке Которске, основаном 1931. године, који је издавао свој *Гласник*. Од 1932. године, када је покренут седмични лист *Глас Боке*, Игњатије Злоковић интензивно сарађује у овом гласилу, и све до априлског рата 1941. године у њему објављује знатан број чланака и прилога из просвјете, школства, културе, историје, привреде и других дисциплина, а више година је био и у Редакцијском одбору.

У међуратном периоду Злоковић се кратко вријеме бавио и политиком. Био је члан Радикалне странке. На Народном универзитету у Котору био је члан студентског радикалног клуба. Али, убрзо се разишао са радикалима, увиђајући да је њихова концепција о народном јединству дијаметрално супротна његовој. За владе Петра Живковића, на изборима 1931. године Злоковић је помагао кандидатуру за посланика др Филипа Лазаревића, па је по том основу двије године био вијећник (одборник) Которске општине. Међутим, када је увидио да општинску политику воде трговци и кућевласници, поднио је оставку на положај вијећника и скоро потпуно напустио политички живот. Истина, остао је досљедан противник проосовинске и профашистичке политике Милана Стојадиновића и његових сљедбеника, што је дошло до изражаја под италијанском окупацијом, када се међу првим ухапшеницима Боке нашао и професор Злоковић.¹⁶

Као истакнутог родољуба, у вријеме Другог свјетског рата, када је Бока била фактички анектирана од стране фашистичке Италије, италијанске окупационе власти су га новембра 1941. лишиле слободe и депортовале у Италију, гдје је до марта 1944. године био по разним концентрационим логорима. Прво је био у концентрационом логору на Липарима, главном граду Липарских острва код Сицилије, гдје је исљешћиван пуна три мјесеца, и одатле крајем јуна 1942. пребачен у злогласни римски казамат "Regina coeli" ("Краљица неба"), у којему је тада било

¹⁵ Р. Ковијанић: *op. cit.*, 342.

¹⁶ В. Бољевић - Вулековић: *op. cit.*, 17-18.

око 5.000 заточеника, највише Југословена. Ту га је Специјални фашистички трибунал за одбрану државе осудио на пет година робије - због судјеловања у једном "превратничком удружењу, које је тежило да насилно успостави диктатуру једне класе над другом", и што је "пропагирао насилно успостављање црвене диктатуре"¹⁷. Након тога је преведен у затвор у Сан Ђемињано, недалеко од Падове, између Сијене и Фиренце.¹⁸

Као политички затвореник остао је у Италији и после њене капитулације (8. септембра 1943) до 30. јануара 1944, када се преко Трста вратио у домовину, путујући возом на правцу Ријека - Љубљана - Загреб - Славонски Брод - Сарајево - Мостар - Дубровник. Ово "путештвије" је трајало 15 дана, с тим што је у Загребу био дочекан усташким "гостопримством" - три дана је био у полицијском затвору!¹⁹

По повратку у ослобођени завичај, после завршетка Другог свјетског рата, Игњатије Злоковић је са новим еланом постао иницијатор и организатор многих научних и културних подухвата и манифестација - не само у Боки Которској него и у Црној Гори. Споменућемо само најзначајније.

Одлуком ЦАСНО-а од 15. марта 1945. почела је рад Поморско-трговачка академија у Котору, која ће убрзо промијенити име у Средњу поморску школу. За њеног првог директора наименован је Игњатије Злоковић, који ће ту дужност обављати до октобра 1946. и у току 1949/50. године, јер је већ 31. августа 1950. изабран за директора новооснованог Поморског музеја у Котору, на којој ће функцији остати све до пензионисања 1969. године. Избор Злоковића на ову дужност мотивисан је био ваљаним разлозима: да је у школи предавао поморску историју, којом се стручно и научно бавио (повремено објављиво из ове тематике); затим, да је школским бродом "Вила Велебита" путовао, у три наврата по мјесец дана, и обишао све главније луке Средоземља од Барселоне до Цариграда и Александрије, са ученицима поморске школе на чијем је челу био, те да је имао прилике да види и проучи богато културно-историјско наслеђе посјећених медитеранских градова.²⁰

Злоковићу је, дакле, повјерено оснивање Поморског музеја у Котору, што је он веома успјешно учинио и водио га крајње савјесно без-

¹⁷ Иако Злоковић никада није био комуниста; као антифашиста је био лојалан грађанин и симпатизер НОБ-а. У римској тамници је осуђен стога, како је касније објашњавао, што је на Липарима "директор логора" био уједно и предсједник града, неки млади правник "жутокљунац", како каже Злоковић, који интернирцима није неколико мјесеци дијелио уобичајене "порције" новца (по 100 лира мјесечно), које су им слали укућани, па су се због тог разлога затвореници побунили. Италијани су били склони да сваку побуну оквалификују као комунистичку, што се десило и овом приликом. Заправо, тридесеторици пребачених у римски затвор суђено је као комунистима... (Уп.: Игњатије Злоковић, *Бокељи у логору на острву Липари (1942-1943)*.- Бока, 17, Херцег-Нови 1985, 259-274).

¹⁸ Р. Ковијанић: *ор. cit.*, 343.

¹⁹ Уп.: И. Злоковић: *Једна оштрижница специјалног фашистичког суда у Риму против групе југословенских интернираца на Липарима 1942. године*.- Историјски записи, 1976, бр. 2, 311-317.

²⁰ В. Бољевић - Вулековић: *ор. cit.*, 19.

мало двадесет година (1950-1969). Његово богато знање и солидно организационо искуство коришћено је за конституисање и других културних и научних институција и асоцијација у Боки Которској и диљем Црне Горе. Међу оснивачима је Историјског архива у Котору, завичајних музеја у Перасту и Херцег-Новом, Архива и Научне библиотеке у Херцег Новом, Завода за биологију мора и Више поморске школе у Котору, Научног и Историјског друштва Црне Горе, Државног архива Црне Горе и Републичког завода за заштиту споменика културе на Цетињу. Био је оснивач и вишегодишњи предсједник Которске секције Друштва историчара Црне Горе - пуних осамнаест година (1948-1965), и Которске подружнице Друштва за проучавање поморства Југославије (са сједиштем у Задру) и био њен руководилац (1962-1973).

Игњатије Злоковић је био сјајан организатор. Знао је да окупи сараднике, да их мобилише на реализацији културних и научних пројеката. Није био национално оптерећен; дјеловао је благотворно и креативно.²¹ Одмах по повратку из заробљеништва, наставио је своју сарадњу са дон Ником Луковићем, најбољим познаваоцем културне баштине Боке Которске, истакнутим проповједником јужнословенског братства и јединства, познатим оратором и писцем. По ријечима врсног сарадника и доброг зналца Злоковићевог, одличног историчара и изванредног човјека Риста Ковијанића, Злоковићева и Луковићева сарадња трајала је готово педесет година. Ковијанић мериторно закључује:

"У културној историји Боке нико није узорао тако дубоку заједничку бразду засијану благодетима братске слоге, повјерења и сарадње, као ова два заслужна родољуба широких и јасних погледа у будућност, широких груди и културе, чија је парола у неким кризним годинама између два рата била: 'Здрво вјеро сваком своја, здрав' братимство вјеро моја'. Тако су стварали топлу атмосферу братства, човјечности и вјерске толеранције и разумијевања. Њихова сарадња остаће као узор. Луковић је био човјек завидне опште културе, добар познавалац умјетности, класичне и савремене, сјајан бесједник замашног елана и загријаног темперамента и заноса; добар политичар и вјешт дипломата; *Злоковић је међу њим, човјек мирне крви и нарави, одмјерен и шактичан, добар говорник и привлачан козер, добар организатор и испирајан реализатор, обдарен извјесном снагом окуљвања за сарадњу*"²².

Карактеристичне су и ове Ковијанићеве ријечи о личности, људској и стваралачкој, Игњатија-Игња Злоковића:

²¹ Моје познанство са Игњом Злоковићем датира од јуна 1957. год. Тада ми је била прва година професуре у Цетињској гимназији. На завршном - матурском испиту, у којему сам и ја био члан испитне комисије, Злоковић је био републички изасланик. Послије сваког одговора одређеног кандидата из одређеног предмета, изасланик Злоковић би мене прво именовоао да предложим оцјену. Била је то за мене, као младог професора, истовремено и одговорност и почаст - и задовољство, јер би, по правилу, моји предлози били одмјерени, и оцјена би се углавном усвајала. Касније смо се много пута сријетали, присно разговарали и пријатељевали. Готово увијек бих га, приликом боравка у Котору, посјећивао, позивао на сарадњу у публикацијама које сам уређивао...

²² Р. Ковијанић: *op. cit.*, 343.

"Злоковић је више популаризатор науке него њен предани и пожртвовани поклоник и заточеник. Савјесно вршење дужности у школи и музеју, многобројне обавезе према родном крају у погледу просвјетно-културних проблема и подухвата нијесу му дозвољавале да се претежно посвети науци, која човјека одвлачи од дневног живота и актуелних друштвених потреба. Завичај је рачунао са њим. *Скроман по својој природи, реалан и смишљен он се није високо умишљао, ни високо замахивао својом снагом; али, сваки његов удар био је осјећан и корисан; практичар је мирно изводио и сређивао преузете послове. Проницљив, радан и испражан, он би науци дао више да се као народни човјек могао ослушати зову народних потреба и пренебрегнути многе оштре обавезе грађанина-интелектуалца*". Цио свој радни вијек посветио је општем народном добру. Као ни Луковић, он није могао постати поштеђени кабинетски радник.²³

Злоковић је Поморски музеј у Котору подигао на степен савремене и угледне установе. Обогатио му је збирке драгоценим експонатима познатих бокељских помораца (путем откупа или донаторства). Организационо је дефинисао и функционално усмјерио његову дјелатност. Музеј је, под његовим руковођењем, постао познат не само у Југославији него и ван ње. Афирмацији Поморског музеја и поморске прошлости Црне Горе увелико је допринио *Годишњак Поморског музеја у Котору*, који је он иницирао 1952. године и који је читаву једну деценију био јединствен часопис ове врсте и намјене. *Годишњак* се појавио на свјетлост дана 10. септембра 1952. године - на Дан морнарице Југославије. Од покретања ове периодичне публикације и њене постављене концептуалне стручне и научне заснованости, кроз наредна 32 броја - за тридесет двије године (1952-1984) - И. Злоковић је зналачки и са разумијевањем водио ову едицију завидног реномеа, која садржи драгоцене материјале за проучавање поморске прошлости Црногорског приморја. У тој серијској публикацији објелодањено је више стотина научних радова из етнографије, пиратерије, миграција, историје бродарства и пловидбе, бродоградње, приморских урбаних и руралних агломерација, културно-историјског блага; поморског права и статутарних односа приморских градова, поморског школства; из револуционарног гибања на Црногорском приморју...

Редакторски рад, сложен и мукотрпан, веома одговоран и недовољно друштвено признат, Игњо Злоковић је обављао не само у случају *Годишњака*, него је бивао од велике помоћи као савременик и сарадник: *Историјских запис Црне Горе*, илустроване монографије "Котор" и других которских вриједних публикација иза Другог свјетског рата; да-како, и оних између два свјетска рата у којима је започео своју плодотворну стручну и научну сарадњу - у *Гласу Боке*, *Гласнику НУ*, затим, у разним периодичним публикацијама, зборницима и споменицима, у којима је радо приман а он свесрдно сарађивао. Може се слободно рећи да је Игњатије-Игњо Злоковић био један од најактивнијих и најзапаженијих

²³ Ibidem, 344.

културно-просвјетних и научних посленика Боке Которске читавих шест деценија.

Сем у поменутим серијским и монографским публикацијама, Злоковић је сарађивао у *Боки* (Херцег-Нови), *Зборнику Више њоморске школе* (Котор), *Нашет тору* (Дубровник), *Pomorstvu* (Сплит), *Pomorskom zborniku* (Ријека), *Јуџославија* (Београд), *Јуџословенском морнару* (Београд), *Mornaričkom glasniku* (Сплит-Београд), часопису *Muzeji* (Загреб), *Просвјетни* (Загреб), *Словенском брајтсјиву* (Београд), *Сјаринама Црне Горе* (Цетиње), *Вјеснику Војног музеја* (Београд), *Зборнику радова V конгреса географа Јуџославије* (Цетиње), *Побједи* (Титоград), *Просвјетном раду* (Титоград), *Библиографском вјеснику* (Цетиње), *Боки* (Котор), *Борби* (Београд), *Полицици* (Београд), *Вјеснику* (Загреб), *Књижевним новинама* (Београд) и др.

У назначеним и другим периодично-споменичким публикацијама Игњатије Злоковић је објавио преко 290 библиографских јединица, што је импозантан број. Треба, међутим, рећи да је међу тим бројем више од двадесетак већих историјских студија и расправа од знатне научне вриједности. Иако није објавио ниједну књигу, он је, несумњиво, плодан писац. Чини се да би од његових студија било научно сврсисходно и друштвено оправдано - дабогме и као дуг према овом заслужнику - објавити као монографске публикације. Убијеђени смо, да би се од његових расутих расправа и чланака по разним научним часописима и публикацијама зборничког и споменичког карактера, могле саставити добре књиге, првенствено о поморству и поморском школству Црне Горе, о личностима из наше поморске прошлости... Јер, Злоковићеве студије и чланци доносе нове податке и непознате чињенице - нову чињеничку фактуру до које је дошао захваљујући својим дугогодишњим архивским истраживањима у Историјском архиву у Котору, тој богатој ризници аутентичне грађе из прошлости Боке, Црне Горе и Далмације. И Злоковићев портрети заслужних личности Боке Которске у првом реду.

Треба истаћи да је И. Злоковић био активни судионик и учесник низа научних скупова, симпозијума и конгреса, као и члан многих стручних и научних асоцијација. Био је ванредни члан Научног друштва Црне Горе (Одјељења друштвених наука) - Цетиње, од оснивања 1950. до укидања 1956. године.²⁴ Био је члан Историјског института Црне Горе (1954-1962),²⁵ редовни члан у *Одјелу за поморство, историју и археологију Друштва за проучавање и упоређење поморства Југославије* од његовог оснивања 1962. године; руководилац Подручног тајништва овог Друштва за Црногорско приморје (1962-1973); почасни члан Удружења Бокелска морнарице у Котору (и због његове стручне вокације ова древна бокелска асоцијација му је била блиска); од њене обнове 1946. био је у најужем кругу челних људи Морнарице; више година члан управе Музејског друштва Црне Горе и члан Предсједништва Савеза музејских друштава Југославије (1952-1962).

²⁴ Др Душан Ј. Мартиновић: *Туџа феникса. Мирнодојска деградација Цетиња*. - Цетиње 1997, 53.

²⁵ Такво је звање постојало од 1954. до 1962. године.

Злоковић је био плодни сарадник низа лексикографских и енциклопедијских издања у Југославији: *Enciklopedije Jugoslavije*, *Vojne i Pomorske enciklopedije*, *Pomorskog leksikona* (Загреб), у којима је написао преко 60 натукница (одредница). Био је члан редакције Енциклопедије Југославије за Црну Гору (1952-1955). Уз то је члан разних редакцијских колегија за "Сјоменицу" *Трија Кокоље* (1661-1713), Котор-Пераст, 1962; *800 godina katedrale sv. Tripuna u Kotoru* (1166-1966), Котор, 1966; *12 vjekova Bokeljske mornarice*, Београд, 1972, итд.

Злоковић је за свој свестрани рад и допринос науци и култури Црне Горе, и шире, поступно стицао научна звања, одликовања и награде. Као што је истакнуто, био је ванредни члан Научног друштва Црне Горе - Цетиње (1950-1956), научни сарадник од 1957; виши научни сарадник од 1962. Добитник је Тринаестојулске награде Црне Горе (1967), Ордена заслуга за народ са сребрним зрацима (1966), Орденом рада са златним вијенцем (1982); Новембарске награде града Котора (1969); носилац је разних других друштвених признања (позлаћене повеље са плакетом "Бокелјске морнарице" (1981)).²⁶

И по одласку у пензију (1969), са 46 година активне просвјетне и културно-научне дјелатности, Злоковић је наставио бављење научно-истраживачким радом. Иако у поодмаклим годинама, није се предавао. Главна брига му је била - историја поморства Боке Которске, поморско школство у Боки, Народни препород на Црногорском приморју, Покрет за привредну обнову Боке 1906-1914, значај Трста за развитак бокелског бродарства у XVIII и XIX вијеку. Овим темама је био преокупиран више од двије посљедње деценије. Ипак, године су учиниле своје: његова енергија је из године у годину сплашњавала. Није успио да доврши пројигиране теме, које би захтијевале читав вијек рада на њиховом аналитичко-синтетичком уобличавању.

Као што је раније истакнуто, животни круг Игњатија-Игња Злоковића се затворио у стотој години. Сахрањен је 10. децембра у родној Бијелој. Од њега су се опростили надахнутим некролозима професор Војислав Вулековић-Бољевић и научни савјетник др Милош Милошевић. И регионалне новине *Бока* (Котор) и *Приморске новине* (Будва), као и републички лист *Побједа* (Подгорица) - коректно су обиљежили његову смрт, доносећи пристојне *In memoriam* о овом заслужном грађанину Боке и Црне Горе.

На крају неколико закључака:

1. Више од шест деценија активно је дјеловао Игњатије-Игњо Злоковић на просвјетном, културном и научном пољу у Боки Которској и Црној Гори, доказујући се као врстан педагог, покретач, организатор и истакнути научни истраживач;

²⁶ В. Бољевић-Вулековић: *op. cit.*, 20-21; Томо Радуловић: *Библиографија радова Игњатија Злоковића*. - Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, Котор 1973, I, 251-252.

2. Круну Злоковићевог родољубивог, интелектуалног и професионалног ангажмана представља Поморски музеј у Котору, на чијем је кормилу био готово двије деценије;

3. Посебне су његове заслуге за публикување *Годишњака Поморског музеја у Коштору*, који је излазио више од три деценије - под његовим уредниковањем - постајући незаобилазна стручно-научна публикација за изучавање прошлости црногорског поморства;

4. Велике су Злоковићеве заслуге и у покретању тако рећи свих периодичних публикација у Котору, и шире у Боки, од Првог свјетског рата; давао је, уз то, пуни удио припремању монографских публикација родне му Боке.

II БИБЛИОГРАФИЈА

Објављени радови Игњатија-Игња Злоковића су као библиографија објављени још 1973. године у *Годишњаку Поморског музеја у Коштору* из пера Тома Радуловића. Тада је Радуловић саставио и објавио попис Игњових радова у част педесетогодишњице његовог просвјетног и научног дјеловања, под називом "Библиографија радова Игњатија Злоковића". Овом приликом - наслањајући се на веома исцрпну и солидну Радуловићеву библиографију, дајемо му постхумно попис и осталих радова, тако, претпостављамо, да је ова библиографија сада цјеловита.

Злоковић је почео да пише и објављује далеке 1932. године. Од тада до поткрај живота, током више од шездесет година, објавио је преко 290 библиографских јединица, које су у овом библиографском попису обрађене са свим елементима записа (описа), и дате хронолошким слиједом, по годинама.

На крају је дата и глобална литература - "Библиографија о Игњатију Злоковићу", свакако непотпуна.

1932.

1. *Сиварајмо пољопривреду*.- Глас Боке, Котор, I/1932, бр. 4, стр. 3.

1933.

2. *Бокелска морнарица*.- Глас Боке, Котор, II/1933, бр. 14, стр. 1.
3. *Једна заборављена педесетогодишњица (Трећи бокелски усџанак - 1882. год.)*.- Глас Боке, Котор, II/1933, бр. 20, стр. 1.
4. *Из бокелског усџанка 1869. год.*- Глас Боке, Котор, II/1933, бр. 21, стр. 1.
5. *Наши учииљели на раду*.- Глас Боке, Котор, II/1933, бр. 24, стр. 1.
6. *Прежрујаија оишџина (у Боки Кошторској)*.- Глас Боке, Котор, II/1933, бр. 32, стр. 1; бр. 35, стр. 1-2.
7. *Елекџрификаија Боке*.- Глас Боке, Котор, II/1933, бр. 43, стр. 1.
8. *Говор одржан на забави Академије 10. XII 1932*.- Извјештај Државне поморско-трговачке академије у Котору за школску 1932/1933. годину, Котор, 1933, стр. 2-4.

1934.

9. *Будућноста у пољопривреди припада само школованим пољопривредницима.*- Глас Боке, Котор, III/1934, бр. 55, стр. 1.
10. *Поморство Боке некад и сада.*- Глас Боке, Котор, III/1934, бр. 75, стр. 2.
11. *Прије двадесет година.*- Глас Боке, Котор, III/1934, бр. 87, стр. 1.
12. *Чувајмо Југославију.*- Глас Боке, Котор, III/1934, бр. 99, стр. 1.
13. *Први децембар 1934.*- Глас Боке, Котор, III/1934, бр. 104, стр. 1.

1935.

14. *Пред јурисличком сезоном у Боки.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 122, стр. 2-3.
15. *Ајсолвенци наших поморско-трговачких академија.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 131, стр.1.
16. *Дом пензионисаних официра и војних чиновника у Бијелој.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 131, стр. 2.
17. *Дом Београдског обласног одбора Јадранске ситраже у Бијелој.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 134, стр. 2-3.
18. *Једна савремена књижа ("Наша полица" од Николе Симоновића).*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 136, стр. 2.
19. *Бокељске оштине.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 138, стр. 1.
20. *Девети октобар.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 146, стр. 1.
21. *1. децембар.*- Глас Боке, Котор, IV/1935, бр. 154, стр. 1-2.
22. *Туризам у Боки Кошорској.*- Гласник Народног универзитета, Котор, II/1935, бр. 4-6, стр. 15-16.

1936.

23. *Екскурзија на Ловћен.*- Извјештај Државне поморско-трговачке академије у Котору за школску 1935/1936. годину, Котор 136, стр. 39-40.
24. *Кай. Паво Дабиновић.*- Глас Боке, Котор, V/1936, бр. 168, стр. 3.
25. *Ускрс.*- Глас Боке, Котор, V/1936, бр. 171, стр. 1.
26. *Рефлексије. Крајак осврт на друштвени живот Боке.*- Глас Боке, Котор, V/1936, бр. 187, стр. 1.
27. *Наша средња школа.*- Глас Боке, Котор, V/1936, бр. 196, стр. 1.
28. *Годишња скупутина Народног универзитета.*- Глас Боке, Котор, V/1936, бр. 199, стр. 2.

1937.

29. *Први бокељски омнибус.*- Глас Народног универзитета, Котор, IV/1937, бр. 1-3, стр. 31-32.
30. *Свети Сава.*- Глас Боке, Котор, VI/1937, бр. 210, стр. 1.
31. *Интелектуалци и село.*- Глас Боке, Котор, VI/1937, бр. 238, стр. 1.
32. *Јадрански дан.*- Глас Боке, Котор, VI/1937, бр. 421, стр. 2.
33. *Двадесетогодишњица косовске освјете.*- Глас Боке, Котор, VI/1937, бр. 250, стр. 1.

1938.

34. *Бока и први разред скупоће.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 258, стр. 3.
35. *Обрад Р. Кокојовић.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 262, стр. 3.
36. *Љубиша Јовановић. (Поводом 10. годишњице смрти).*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 263, стр. 1.
37. *Уз именоване новоџ сенајора (др Филип Лазаревић).*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 271, стр. 2.
38. *Христос Воскресе!.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 272, стр. 1.
39. *"Народни свијет".*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 277, стр. 2.
40. *Шта је са заједницом бокељских ојштина?.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 280, стр. 1.
41. *Туризам и снабдијевање.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 283, стр. 1.
42. *Боки је јојребна јољојривредна школа.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 286, стр. 3.
43. *Којор и први разред скупоће.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 287, стр. 2.
44. *Туризам и сиручно особље.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 294, стр. 2.
45. *Јадрански дан.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 299, стр. 1.
46. *1918-1938.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 303, стр. 1-2.
47. *Кай. Милош Вукасовић. (Поводом 30-годишњице смрти).*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 303, стр. 3.
48. *Св. Никола - слава јомораца.*- Глас Боке, Котор, VII/1938, бр. 304, стр. 3.

1939.

49. *Смрт нашеџ исељеника (Илије Бијелића из Крушевица).*- Глас Боке, Котор, VIII/1939, бр. 318, стр. 3.
50. *Др Јосип Корлаеџ.*- Глас Боке, Котор, VIII/1939, бр. 325, стр. 3.
51. *Завршеџак теоријскоџ течаја за мајџоре и јомоћнике у Којору.*- Глас Боке, Котор, VIII/1939, бр. 326, стр. 1.
52. *Крсто Поробић.*- Глас Боке, Котор, VIII/1939, бр. 329, стр. 3.
53. *Биланс нашеџ јавноџ живоџа.*- Глас Боке, Котор, VIII/1939, бр. 330, стр. 1.
54. *1839-1939. Видовдан.*- Глас Боке, Котор, VIII/1939, бр. 332, стр. 1.

1940.

55. *Поморска школа у Којору. (Поводом њене деведесеџогодишњице).*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 377, стр. 3-4.
56. *Милуџин Томановић.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 378, стр. 3.
57. *Бокељ први докџор вејерин. факултеџа у Беоџраду.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 378, стр. 3.
58. *Поморска академија и Зеџска јловидба.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 379, стр. 3.
59. *Бокељски ушџрџци.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 379, стр. 3.
60. *Бискуџ Франо Ућелин (јоводом теџогодишњице смрти).*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 380, стр. 2.
61. *Александар Замуровић.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 382, стр. 1.

62. *Пуџник, џланинарско-џуриџичка ревија, бр. 1, јуни 1940. Издање Фрушка Гора у Новом Саду.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 382, стр. 3-4.
63. *Дом Јадранске сџраже у Беоџраду.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 385, стр. 2.
64. *Сџас Оџаџбине - највиши закон.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 386, стр. 1.
65. *Бокељско занайџсџво некад и сад.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 391, стр. 1-2.
66. *"Хрвајџска сџража" и Бока.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 392, стр. 1.
67. *Дон Нико Луковић (џоводом џридесеџџоџодиниџице службе).*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 399, стр. 2-3.
68. *Средња џехничка џкола у Херцеџ-Новоме.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 394, стр. 1.
69. *Високо одликовање џ. Р. Ђуниа.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 400, стр. 1.
70. *"Здраво вјеро сваком своја, здрав брајџинсџво вјеро моја".*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 401, стр. 1.
71. *Никољданска забава.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 401, стр. 2.
72. *Одликовање џ. џројџа Самарџића.*- Глас Боке, Котор, IX/1940, бр. 403, стр. 2.

1941.

73. *Проф. Вилим Грос.*- Глас Боке, Котор, X/1941, бр. 410, стр. 2.
74. *Чиновничке невоље.*- Глас Боке, Котор, X/1941, бр. 413, стр. 1.

1948.

75. *Поморске џколе у Боки Којџорској.*- Иџторијски записи, Цетиње, I/1948, књ. I, св. 1-2, стр. 48-53.
76. *Зачеџи рускоџ џоморсџва у Боки Којџорској.*- Словенско братство, 1948, стр. 132-136.

1949.

77. *Сџџо џодина Поморскоџ џехникума у Којџору.*- Просвјетни рад, Титоград, 1949, бр. 8-9, 12. X, стр. 7.

1950.

78. *Pomorske škole u Boki Kotorskoj.*- Pomorstvo, Split, V/1950, br. 1, str. 80-82.
79. *Црноџорски џароброд "Јарослав".*- Иџторијски записи, Цетиње, I/1948, књ. III, св. 4-6, стр. 245-248.

1951.

80. *Др Илија Синдик: Комунално уређење Којџора од друџе џоловине XII до џочейџка XV сџџољећа.*- Иџторијски записи, Цетиње, IV/1951, књ. VII, св. 7-9, стр. 420-422. Приказ

1952.

81. *Из џрејџске адмирала Мајџије Змајевића.*- Годишњаџ Поморског

музеја, Котор I/1952, стр. 53-58.

82. *Српска поморска закладна школа у Србини.*- Историјски записи, Цетиње, V/1952, књ. VIII, св. 1-3, стр. 129-133.
83. *Споменници славе бокељског поморства.*- Југословенски морнар, јуб. број август-септембар 1952, стр. 253.
84. *"Јарослав" први црногорски трговачки пароброд.*- Побједа, Титоград IX/1952, бр. 10. X стр. 6.

1953.

85. *Из морнарске побуне у Боки Кољорској (1-3. фебруара 1918. године).* - Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953, стр. 5-7.
86. *Капетан Владо Ивелић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953, стр. 107-111.
87. *Адмирал Марко Војновић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953 - Споменица, стр. 15.
88. *Петар Замбелић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953 - Споменица, стр. 20-21.
89. *Петар Желић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953 - Споменица, стр. 21-23.
90. *Адмирал Мајко Змајевић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953 - Споменица, стр. 26-27.
91. *Милош Вукасовић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953 - Споменица, стр. 27-29.
92. *Капетан Иво Визин.*- Годишњак Поморског музеја, Котор II/1953 - Споменица, стр. 29-30.
93. *Из морнарске побуне у Боки Кољорској.*- Историјски записи, Цетиње, VI/1953, књ. IX, св. 1, стр. 153-160.
94. *Црногорски пароброд "Јарослав" (извод из дневника).*- Историјски записи, Цетиње, VI/1953, књ. IX, св. 2, стр. 512-518.
95. *Поморски музеј у Кољору.*- Борба, Београд 1953, бр. 15, I.
96. *Pomorski muzej u Kotoru.*- Muzeji, Zagreb, 1953, knj. 8. str. 77-81.
97. *Поморска привреда Црне Горе и њен развој.*- Побједа, Титоград X/1953, бр. 99, 10. XII, стр. 2-3.

1954.

98. *Kotor kao pomorsko središte.*- Pomorstvo, Rijeka, IX/1954, br. 6, str. 357.
99. *Kroz Pomorski muzej u Kotoru.*- Pomorstvo, Rijeka, IX/1954, br. 7-8, str. 417-418.
100. *Jedna četrdesetogodišnjica (smrt pom. kap. Filipa Hadžije i Milana Srzentića).*- Pomorstvo, Rijeka, IX/1954, br. 10, str. 547.
101. *Dnevnik kapetana Iva Vizina.*- Pomorstvo, Rijeka, IX/1954, br. 11, str. 620.
102. *Херцег-Нови и његов музеј.*- Просвјетни рад, Титоград, 1954, бр. 7, 1. VI.
103. *Усјеси Историјске секције у Кољору.*- Просвјетни рад, Титоград, 1954, бр. 7, 1. XII, стр. 5. Потпис: И. З.
104. *Бокељи у првом српском усјанку.*- Побједа, Титоград, XI/1954, бр. 31, 11. IV, стр. 4.

105. *Бокељски морнари.*- Југославија, Београд, 1954, св. VIII, стр. 44-45.

1955.

106. *О ѓубицима йераишких бродова у борби са ѓусарима.*- Годишњак Поморског музеја, Котор III/1955, стр. 69-76. Summary.

107. *Бродолом койорскоѓ брода на обали Айулије.*- Годишњак Поморског музеја, Котор III/1955, стр. 79-80. Summary.

108. *Pomorski muzej u Kotoru u minuloj godini.*- Pomorstvo, Rijeka, X/1955, br. 1, str. 51-52.

109. *Ivan Grego.*- Pomorstvo, Rijeka, X/1955, br. 1, str. 53.

110. *Petar Zambelić, pomorac i istraživač.*- Pomorstvo, Rijeka, X/1955, br. 10, str. 373.

111. *Поклајање аусйријске райне крсйарице "Зенйа".*- Историјски записи, Цетиње, VIII/1955, књ. XI, св. 1-2, стр. 390-396. Од стране француске флоте пред Кастел-Лаством 16. VII 1914.

112. *Годишњак Поморскоѓ музеја у Койору.*- Просвјетни рад, Титоград, 1955, бр. 4. 1. VI, стр. 11.

113. *Пројагадне вечери Музејско-конзервайорске и архивисйичке недјеље.*- Просвјетни рад, Титоград 1955, бр. 7, 1. IX, стр. 6.

114. *Адмирал Марко Војновић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор IV/1955, стр. 81-93. Summary.

115. *Бокељско йоморсйиво у вријеме француске окуйације Боке (1807-1813).*- Годишњак Поморског музеја, Котор IV/1955, стр. 95-110. Summary.

116. *Поморсйиво Бијеле (исйоријски йрикази).*- Годишњак Поморског музеја, Котор IV/1955, стр. 111-122. Summary.

1956.

117. *Поморсйиво Боке за вријеме руске уйраве (1806-1807).*- Годишњак Поморског музеја у Котору, V/1956, стр. 111-123. Summary.

118. *"Вјенчање Црне Горе с морем".*- Годишњак Поморског музеја у Котору, V/1956, стр. 229-234. Summary.

119. *Кар. Душан Радоић.*- Pomorstvo, Rijeka, X/1956, br. 5, str. 212.

120. *Годишњак Поморскоѓ музеја.*- Просвјетни рад, Титоград, 1956, бр. 7. 1. IX, стр. 7. Потпис: Спект.

121. *Др Васиљ Појовић, йрофесор Универзйиетйа.*- Просвјетни рад, Титоград, 1956, бр. 9, 1. XI, стр. 5. Некролог.

122. *Svijetli primjeri pomorskih kapetana u Drugom bokeljskom ustanku.*- Naše more, Dubrovnik, III/1956, br. 2, str. 141-142.

1957.

123. *Прилози за исйорију улцињскоѓ ѓусарсйива и барбарсйива (18. вијек).*- Годишњак Поморског музеја, Котор, VI/1957, стр. 67-76. Summary.

124. *Пријава йоморске незѓоде.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, VI/1957, стр. 199-200. Summary.

125. *Из Трећеѓ бокељскоѓ усйанка 1882. (Поводом седамдесетйиетйоѓо-*

- дишњице).- Годишњак Поморског музеја, Котор, VI/1957, стр. 229-233. Summary.
126. *Četrdesetogodišnjica Medovskih žrtava*.- Pomorstvo, Rijeka, XII/1957, br. 11, str. 505.
127. *Kap. Vlado Ivelić. (Povodom 15-godišnjice smrti)*.- Pomorstvo, Rijeka, XII/1957, br. 12, str. 542-543.
128. *Kap. Eugen Sbutega*.- Pomorstvo, Rijeka, XII/1957, br. 12, str. 543.
129. *Из Другог кривошијског усџанка*.- Историјски записи, Цетиње, XI/1957, књ. VIII, св. 1-2, стр. 315-320.
130. *Косџа Грујић: Дневник из херцеговачког усџанка б. VIII до 16. X 1875. године. Предговор и коменџар Пеџко Луковић, Београд 1956*.- Историјски записи, Цетиње, XI/1957, књ. VIII, св. 1-2, стр. 375-377. Приказ.
131. *Годишња скуџишџина Савеза музејско-конзерваторских друшџава ФНРЈ*.- Просвјетни рад, Титоград, 1957, бр. 6, 1. VI, стр. 13.

1958.

132. *Срџска џоморска закладна школа у Србини (џоводом сџогодишњице њеног оснивања)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, VII/1958, стр. 231-248. Summary.
133. *Трагом сликара Иванковића*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, VII/1958, стр. 297-302. Summary.
134. *Јуначко дјело наших помораса на Оцеани 1926*.- Pomorstvo, Rijeka, XIII/1958, br. 1, str. 44.
135. *Робина морнара и Вок*.- Pomorstvo, Rijeka, XIII/1958, br. 2, str. 66-68.
136. *Prvi novosagrađeni brod Jugoslavenske oceanske plovidbe u matičnoj luci*.- Pomorstvo, Rijeka, XIII/1958, br. 6-7, str. 181-182.
137. *Др Илија Синдик*.- Историјски записи, Цетиње, XI/1958, књ. XIV, св. 1-2, стр. 442-445. Некролог.
138. *Како је Аусџрија намеџнула Бокељима војну обавезу*.- Весник Војног музеја, Београд, 1958, књ. 5, св. II, стр. 205-218.
139. *Скуџишџина џоморских музелаца у Дубровнику*.- Просвјетни рад, Титоград, 1958, бр. 1, I. I, стр. 7.
140. *Изложба у Поморском музеју у Коџору. (О џобуни бокељских морнара 1918. године)*.- Просвјетни рад, Титоград, 1958, бр. 3, I. III, стр. 8.

1959.

141. *Поморсџво и џрговина Паџџровића (XVII-XVIII в.)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, VIII/1959, стр. 87-97. Summary.
142. *Kotor*.- Pomorstvo, Rijeka, XIV/1959, br. 9, str. 317-318.
143. *Gotov je i predan prometu prvi dio luke Bar*.- Pomorstvo, Rijeka, XIV/1959, br. 12, str. 469-470.
144. *Rudi Đunio admiral bratovštine "Bokeljska mornarica"*.- Pomorstvo, Rijeka, XIV/1959, br. 12, str. 510.
145. *Tragom pomorskog kulturno-istorijskog nasljeđa Boke Kotorske*.- Naše more, Dubrovnik, V/1959, br. 2, str. 150-152.
146. *Поморски музеј у Коџору*.- Бока, билтен, Херцег-Нови, I/1959, бр. 11-12, стр. 18-19.

147. *Бокељски ѱоморци у сѱраним морнарицама*.- Бока, билтен, Херцег-Нови, I/1959, бр. 11-12, стр. 22.
148. *Развиѱаѱ ѱоморсѱва на Црноѱорском ѱриморју*.- Зборник радова V конгреса географа ФНР Југославије, Цетиње, 1959, стр. 171-180.

1960.

149. *Поморсѱво и ѱрѱовина Паѱѱровића (XVIII-XIX в.)*.- Годишњаѱ Поморског музеја, Котор, IX/1960, стр. 152-168. Summary.
150. *Rad Pomorskog muzeja u Kotoru u prošloj godini*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1960, br. 3, str. 146.
151. *Antun Milošević*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1960, br. 6, str. 207.
152. *Jedan prilog povijesti naših pomorskih muzeja*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1960, br. 6, str. 243.
153. *Bokeljski pomorci u Narodnom preporodu*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1960, br. 8-9, str. 260-261.
154. *Don Niko Luković. (Povodom pedesetogodišnjice rada)*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1960, br. 10, str. 416.
155. *Сѱасић и Маѱера*.- Бока, билтен, Херцег-Нови, II/1960, бр. 7-8, стр. 8.
156. *Инж. Винко Ђуровић*.- Бока, билтен, Херцег-Нови, II/1960, бр. 7-8, стр. 12.

1961.

157. *Simo Sekulić*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1961, br. 1, str. 51.
158. *Ulcinj (povodom 80-godišnjice oslobođenja - 1880-1960)*.- Pomorstvo, Rijeka, XV/1960, br. 1, str. 52-53.
159. *Приредба младих музичара у Коѱору*.- Просвјетни рад, Титоград, 1961, бр. 11, 1. VI, стр. 5.
160. *Dinko Franetović: Istorija pomorstva i ribarstva Crne Gore do 1918*.- Бока, билтен, Херцег-Нови, III/1961, бр. 12, стр. 5.
161. *Музички живои Коѱора*.- Бока, билтен, Херцег-Нови, III/1961, бр. 16, стр. 5.

1962.

162. *Бока и Народни ѱреѱород на ѱриморју*.- Годишњаѱ Поморског музеја, Котор, X/1962, стр. 183-207. Summary.
163. *Поморски музеј у Коѱору (1902-1962)*.- Годишњаѱ Поморског музеја, Котор, X/1962, стр. 367-372. Summary.
164. *Povodom proslave 300-godišnjice peraškog slikara Tripa Kokolje*.- Pomorstvo, Rijeka, XVII/1962, br. 4-5, str. 142.
165. *Brod Perast spušten u more u Malom Lošinj*.- Pomorstvo, Rijeka, XVII/1962, br. 4-5, str. 118-119.
166. *Pomorstvo Crnogorskog primorja kroz školstvo, kulturu i nauku*.- Pomorstvo, Rijeka, XVII/1962, br. 7-8, str. 260.
167. *Прослављена је шездесетѱоѱодишњица Поморскоѱ музеја у Коѱору*. - Просвјетни рад, Титоград, 1962, бр. 18, 15. IX, стр. 5.
168. *Bokeljsko pomorstvo u Napoleonskom dobu*.- Pomorski zbornik, Zagreb, 1962, jubilarni broj, str. 1819-1832.

1963.

169. *Посјећа Франа Јосифа Боки Коџорској и њене пољопривредне посљедице.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XI/1963, стр. 187-203. Summary.
170. *Inž. Milan Trifunović.*- Pomorstvo, Rijeka, XVIII/1962, br. 1, str. 48.
171. *Dragocjeni prinos uspomeni našeg pomorskog velikana (admirala Matije Zmajevića).*- Pomorstvo, Rijeka, XVII/1963, br. 12, str. 402.
172. *"Бесана шумска ноћ". (Приредба Музичке школе у Коџору).*- Просвјетни рад, Титоград, 1963, бр. 12, стр. 15.

1964.

173. *Прилози за историју поморства и трговине Будве.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XII/1964, стр. 167-186. Summary.
174. *Поморски зборник, књига I за 1963. год.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XII/1964, стр. 289-291. Summary.
175. *Udruženje Bokeljska tornarica.*- Pomorstvo, Rijeka, XIX/1964, br. 11-12, str. 380.
176. *Filip Hadžija i Milan Srzentić. Pedesetogodišnjica njihove mučeničke smrti.*- Pomorstvo, Rijeka, XIX/1964, br. 11-12, str. 380.
177. *Povodom restauracije slike "Kapetan Marko Martinović uči bokeljske bojarje".*- Pomorski zbornik, Zadar, 1964, knj. 2, str. 633-640.
178. *Значајан скуп музичких предавања Југославије.*- Просвјетни рад, XI/1964, бр. 13-14, 1-15. XI, стр. 6.
179. *Једна Њеџошева слика израђена у Кини.*- Старине Црне Горе, Цетиње, II, 1964, стр. 99-101. Резюме.

1965.

180. *Поморство Ораховца.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XIII/1965, стр. 99-117. Summary.
181. *Поморски зборник, бр. 2.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XIII/1965, стр. 203-204. Summary.
182. *U povodu porinuća m. b. "Admiral Zmajević".*- Pomorstvo, Rijeka, XX/1965, br. 1, str. 32.
183. *Čestitka za 20-godišnjicu časopisa ("Pomorstvo").*- Pomorstvo, Rijeka, XX/1965, br. 10, str. 336.
184. *Kap. Josip Kosović.*- Pomorstvo, Rijeka, XX/1965, br. 10, str. 345.
185. *Rad Pomorskog muzeja u prošloj godini.*- Pomorstvo, Rijeka, XX/1965, br. 11-12, str. 412.
186. *Прва пресуда пријекоџ суда у Боки 1914. године Филију Хаџију и Милану Срзентићу.*- Историјски записи, Титоград, XVIII/1965, књ. XXII, св. 3, стр. 508-521.
187. *Капетан Динко Франејовић.*- Историјски записи, Титоград, XVIII/1965, књ. XXII, св. 4, стр. 710-712. Био-библиографија (умро 17. X 1964. на Хвару).
188. *Народи Југославије, изд. САНУ, Београд 1965, књ. CCCLXXXV,* Етнографски институт, књ. 13. И. Злоковић је један од 49 сарадника.

1966.

189. *Прилози за историју поморсџва и трговине Рисна*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XIV/1966, стр. 5-33. Summary.
190. *Admiral Marko Vojnović*.- Mornarički glasnik, Beograd, 1966, br. 1, str. 63-73.
191. *Kapetan Marko Martinović*.- Mornarički glasnik, Beograd, 1966, br. 1, str. 84-87.
192. *Peraštanin Matija Zmajević*, ruski admiral.- Mornarički glasnik, Beograd, 1966, br. 5, str. 788-793.
193. *Kontraadmiral Marko Florio*.- Pomorski zbornik, Zadar, 1966, knj. 4, str. 565-570.

1967.

194. *Сџиридон Гојчевић*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XV/1967, стр. 147-165. Summary.
195. *Dr Marko Gorčević*.- Pomorstvo, Rijeka, XXII/1967, br. 1, str. 44.
196. *Osamdesetogodišnjica don Nika Lukovića*.- Pomorstvo, Rijeka, XXII/1967, br. 4-5, str. 169.
197. *Antonije Đurović, brodski radiotelegrafista I kl.*- Pomorstvo, Rijeka, XXII/1967, br. 6, str. 212.
198. *Осам деценија дон Ника Луковића*.- Политика, Београд, бр. 19207, 26. III, 1967, стр. 212.
199. *Франо Ућелини један из џлејаде народних трибуна*.- Политика, Београд, 1967, бр. 19469, 17. XII, стр. 20.

1968.

200. *Два џисма Сџиридона Гојчевића Илији Гарашанину*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVI/1968, стр. 157-165. Summary.
201. *Драђиша Полужански*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVI/1968, стр. 281-283. Summary.
202. *Kapetan Stevo Gorčević*.- Pomorstvo, Rijeka, XXIII/1968, br. 5-6, str. 166.
203. *Петар Шеровић*.- Историјски записи, Титоград, XXI/1968, књ. XXV, св. 2, стр. 327-330.
204. *Два џисма Сџиридона Гојчевића Илији Гарашанину*.- Историјски записи, Титоград, XXI/1968, књ. XXV, св. 4, стр. 649-655.
205. *Франо Ућелини-Тице, Поводом 30-годишњице смрти*.- Просвјета, Загреб, XXV/1968, бр. 576-577, стр. 17-18.
206. *Научно одликовање Ристиа Ковијанића*.- Просвјета, Загреб, XXV/1968, бр. 576-577, стр. 19.
207. *Петар Шеровић - ин мемориам*.- Старине Црне Горе, III-IV, Цетиње, 1968, стр. 257.

1969.

208. *Прилози за историју усџанка у Боки Коџорској 1869. године*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVII/1969, стр. 101-122. Summary.
209. *Повијест џокока Брача*.- Годишњак Поморског музеја, Котор,

- XVII/1969, стр. 225-226. Summary.
210. *Андрија Томић-Арменко*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVII/1969, стр. 247-248.
211. *Анђица Дабиновић-Маџар*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVII/1969, стр. 249-250.
212. *Наша најстарија поморска школа*.- Просвјета, Загреб, XXVI/1969, бр. 578-579, стр. 16.
213. *Први покушај увођења редовног колског саобраћаја на релацији Каменари - Херцег-Нови*.- Бока, Херцег-Нови, 1969, књ. 1, стр. 129-135.

1970.

214. *У спомен преминулог сарадника и члана редакције Годишњака дон Ника Луковића*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVIII/1970, стр. 7-11. Summary.
215. *Поморско Сјолива*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XVIII/1970, стр. 63-80. Summary.
216. *Međunarodni kongres pomorskih istoričara*.- Pomorstvo, Rijeka, XXV/1970, br. 1-2, str. 52.
217. *Don Niko Luković*.- Pomorstvo, Rijeka, XXV/1970, br. 5-6, str. 186.
218. *Oktobarska nagrada kap. Štumbergera*.- Naše more, Dubrovnik, XVII/1970, br. 1, str. 34.
219. *Бокелска морнарица његује свијетле традиције нашег поморског*.- Морнарички гласник, Београд, 1970, бр. 1, стр. 59-63.
220. *Наши поморци: Пејар Желалић, Пејар Замбелић, кап. Филип Хаџија, кап. Милан Срзенић, Милан Сјасић, Серџије Машера*.- Просвјета, Загреб, XXVIII/1970, бр. 596-597, стр. 11-13.
221. *Проф. Вицко Тривковић*.- Бока, Херцег-Нови, 1970, књ. 2, стр. 235-240.
222. *Залив без бродова*.- Побједа, Титоград, XXVIII/1970, бр. 2933, 11. VI, стр. 5.
223. *Vokokotorski zaliv. Kolijevka pomorstva bez brodskih pruga*.- Vjesnik, Zagreb, br. 8559, 16. XII 1970.
224. *Испакнути личностии*.- У: Котор (монографија), Загреб, 1970, стр. 129-136.
225. *Два деценија рада Которске секције историчара*.- Которска секција Друштва историчара Црне Горе 1948-1968, Котор 1970, стр. 11-81. Коаутор: Војислав Бољевић-Вулековић.
226. *Библиографија радова дон Ника Луковића*.- Которска секција Друштва историчара Црне Горе 1948-1968, Котор, 1970, стр. 197-207. Коаутор: Томо Радуловић.
227. *Пејар Шеровић*.- Которска секција Друштва историчара Црне Горе 1948-1968, Котор, 1970, стр. 209-212.

1971.

228. *Бијка код Лейџана (поводом 400-годишњице)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, XIX/1971, стр. 51-58. Summary.
229. *Прва поморска засјава Кнежевине Србије*.- Годишњак Поморског

- музеја, Котор, XIX/1971, стр. 59-68. Summary.
230. *Dr Radojica F. Barbačić: Poškropljeni z morem.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XIX/1971, стр. 237-239. Summary.
231. *У сјомен кај. Винка Барџуловића (1892-1970).*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XIX/1971, стр. 277-279.
In memoriam.
232. *Plovna izložba slika (slikara Mata Đuranovića).*- Pomorstvo, Rijeka, XXVI/1971, br. 2, str. 81.
233. *Један љилоџ историји.*- Бока (лист), Котор, I/1971, бр. 9, стр. 13.
234. *Кнезлашки мир и побједа Народне сјранке у Далмацији.*- Бока, Херцег-Нови, 1971, књ. 3, стр. 87-93.
235. *Галерија у Вериџама.*- Политика, Београд, 1971, бр. 21. VII.
236. *Усјанак у Боки Коџорској 1869. године.*- "Вјетром вијани" споменица СДК "Просвјета", Загреб, 1971, стр. 259-266.
- 1972.
237. *Годишњак Поморског музеја у Коџору 1952-1972.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XX/1972, стр.19-25. Summary.
238. *Један заборављени џоморски белеџрисџа.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XX/1972, стр. 271-279. Summary.
О кап. Божу Ђаји.
239. *"Усјанак у Боки Коџорској 1869. године".*- Бока (лист), Котор, II/1972, бр. 20, стр. 7.
240. *Осамдесет година Мирослава Шџумберџера.*- Бока (лист), Котор, II/1972, бр. 31, стр. 5.
241. *Pomorstvo manjih naselja Boke Kotorske.*- U: 12. vjekova Bokeljske mornarice, Zagreb, 1972, str. 104-112.
- 1973.
242. *Књџа млеџачких докуменџа о џриџадницима џлемена Никишџи насељених у Рисну.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XXI/1973, стр. 35-57. Summary.
243. *Радџица Ф. Барбалић - И. Јурковић: Оџловиџи Кај Хорн.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XXI/1973, стр. 195-196. Summary.
244. *Кај. Божо Раџовац.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XXI/1973, стр. 217. In memoriam.
245. *Проф. Мирослав Монџани.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, XXI/1973, стр. 218. In memoriam.
246. *Pomorski muzej u Kotoru. Povodom 20-godišnjice obnove 1952-1972.*- Naše more, Dubrovnik, XX/1973, br. 1-2, str. 54-55.
247. *Воџо Раповас, капетан дуџе пловидбе.*- Naše more, Dubrovnik, XX/1973, br. 1-2, str. 68. In memoriam.
248. *Marko Martinovich učeći principe i gospodu moskovsku na morski nauk.*- Vjesnik, Zagreb, 19. i 20. VIII 1973.
249. *Бокелска морнарица најсџариџа на свиџетџу.*- Политика, Београд 1973, бр. 21623, 16. XII, стр. 10.
250. *Васиљ Поџовић (1887-1941).*- Зборник Которске секције Друштва

- историчара Црне Горе - 1, Котор, 1973, стр. 183-185.
251. *Мирјана Појовић (1920-1959)*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе - 1, Котор, 1973, стр. 187-188.
252. *Мајко Ђурановић (1895-1973)*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе - 1, Котор, 1973, стр. 209-211.
253. *Сјећања на Ђура Субојића*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе - 1, Котор, 1973, стр. 213-217.
254. *Др Косија Милутиновић, Војводина и Далмација 1860-1914, Нови Сад 1973*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе-1, Котор 1973, стр. 253-254.
- 1974.
255. "*Morski nauk i vladanje Marka Martinovića (1698-1973, !1793)*".- Mornarički glasnik, XXIV/1974, br. 2, (mart-april), str. 213-221.
256. *Поморски њланови Сциридона Гојчевића - сина*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1974 XXII, стр. 57-70. Summary.
257. *Кај. Тихомир Дабиновић*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1974 XXII, стр. 279-280.
258. *Кајејан Александар (Лесо) Павковић*.- Бока, 6-7, Херцег-Нови, 1975, стр. 209-219. Résumé.
- 1975.
259. *Jedna rasprava prof. kap. Pava Radimiri iz geologije Boke Kotorske objavljena 1893. godine*.- Godišnjak Pomorskog muzeja, Kotor, 1975 XXIII, str. 49-60. Summary.
260. *Др Нико С. Мартиновић (1914-1975)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1975, XXIII, стр. 205-206. In memoriam.
261. *Инџ. ѡроф. Винко Ђуровић (1894-1975)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1975, XXIII, стр. (207)-208. Некролог.
- 1976.
262. *Рисѡ Ковијанић*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1976, XXIV, стр. 191-194.
Поводом осамдесетогодишњице живота.
- 1977.
263. *Предговор*. У: Ана Шпадијер, Библиографија Гласника Народног универзитета Боке Которске 1934-1940. године.- Библиографски вјесник, Цетиње, VI/1977, бр. 2/3, стр. 91-95.
264. *Годишњак Поморског музеја у Кошору (1952-1977)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1977, XXIV, стр. 17-24. Summary.
- 1978.
265. *Траџом радова Павла Мијовића*.- Бока, 10, Херцег-Нови, 1978, стр. 319-326. Summary.
266. *Карпетан Bogdan Dabinović*.- Godišnjak Pomorskog muzeja, Kotor, 1978, XXVI, str. 109-115. Summary.

267. *Књиџа о древном б̄раду* - Которски медаљони од Риста Ковијанића (издање: Центар АРС, Београд, 1976).- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1978, XXVI, стр. 187-188.
268. *Priručnik iz turističke navigacije*.- Naše more, Dubrovnik, XXV/1978, br. 2/3/4, str. 122-123. Приказ књиге Милоша Липовца.
- 1979.
269. *Каї. Марко В. Бурковић*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1979-1980, XXVII-XXVIII, стр. 117-128. Summary.
270. Др Милош Дробњаковић 1883-1978.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1979-1980, XXVII-XXVIII, стр. 217-219. Некролог.
271. *Akademik dr Grga Novak*.- Godišnjak Pomorskog muzeja, Kotor, 1979-1980, XXVII-XXVIII, str. 221-224. Некролог.
- 1980.
272. *Vladislav - Vlado Brajković (povodom 75-godišnjice)*.- Вока, 12, Нерцег-Нови, 1980, str. 325-328.
273. *Каїеїан Томо Радуловић (їоводом 80-їодишњице)*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, 1980, 2, стр. 77-78.
274. *Иво Перић, Далмаїински сабор 1861-1912 (1918), Задар, 1978*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне горе, 1980, 2, стр. 117-120. Приказ.
275. *Дон Нико Луковић*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, 1980, 2, стр. 141-150.
- 1981.
276. *Поморски музеј Црне Горе - Коїтор (1952-1982)*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1981-1982, XXIX-XXX, стр. 23-30. Summary.
277. *Druga rasprava prof. kap. Pava Radimiri iz geologije Boke Kotorske 1890. godine*.- Godišnjak Pomorskog muzeja, Kotor, 1981-1982, XXIX-XXX, str. 73-83. Summary.
278. *Pomorstvo Lošinja i Cresa*.- Godišnjak Pomorskog muzeja, Kotor, 1981-1982, XXIX-XXX, str. 137-139. Summary.
279. *Илија Масловар*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1981-1982, XXIX-XXX, стр. 141-142. In memoriam.
280. *Никола Вучковић*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1981-1982, XXIX-XXX, стр. 143. Некролог.
281. *Каї. Грација Билафер*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1981-1982, XXIX-XXX, стр. 145. Некролог.
- 1982.
282. *Мирко Комненовић*.- Бока, 13/14, Херцег-Нови, 1982, стр. 105-127. Са фотографијом. Summary.
- 1983/1984.
283. *Један їрилої о їоморцима Цицовићима*.- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1983-1984, XXXIII-XXXIV, стр. 141-149. Summary.

284. *Dr Rade Petrović: Nacionalno pitanje u Dalmaciji u XIX stoljeću.*- Godišnjak Pomorskog muzeja, Kotor, 1983-1984, XXXIII-XXXIV, str. 203-208. Приказ.
285. *Сјасоје-Пајо Велимировић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1983-1984, XXXIII-XXXIV, стр. 217-218.
- 1985/1986.
286. *Бокељи у лоџору на осјерву Лијари (1941-1943).*- Бока, 17, Херцег-Нови, 1985, стр. 259-275. Summary.
287. "Бока". *Зборник радова из науке, културе и умјетности, бр. 15-16, Херцег-Нови, 1984. године.*- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, 1985, 3, стр. 93-94. Приказ.
288. *Проф. др Косија Милутиновић: Студије из српске и хрватске историографије.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1985-1986, XXXIII-XXXIV, стр. 179-180. Приказ.
- 1987/1988.
289. *Др Мирослав Лукевић: Казивања прошлости.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1987-1988, XXXV-XXXVI, стр. 181-183. Summary.
290. *Нико Никетић.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1987-1988, XXXV-XXXVI, стр. 207-209. In memoriam.
291. *Дон Нико Луковић: Љетовалишта Прчањ - Бока Кошорска, Прај 1928.*- Бока, 19, Херцег-Нови, 1987, стр. 347-349. Приказ.
292. *Кошорски бискуп Франо Ућелини-Тице. (Поводом 50-годишњице смрти 1937-1987).*- Бока, 20, Херцег-Нови, 1988, стр. 273-275.
293. *Књига Шпира Милиновића. Прилој Вуковој години.*- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, 1988, 4, стр. 53-57.
294. "Јарослав" - *први црногорски пароброд дуге иловидбе.*- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, 1988, 4, стр. 167-172.
295. *Knezlaški mir i pobjeda Narodne stranke u Dalmaciji.*- Вока, 20/1. Izbor radova (fototipija), Herceg-Novi, 1988, str. 101-107. Résumé.
296. *Др Миленко Пасиновић: Кошор.*- Годишњак Поморског музеја, Котор, 1989-1990, XXXVII-XXXVIII, стр. 119-120. Summary.

III ЛИТЕРАТУРА О ИГЊУ ЗЛОКОВИЋУ

1. БОЉЕВИЋ-ВУЛЕКОВИЋ, Војислав: *Гимназија "Стефан Митров Љубиша" 1865-1965*, Котор, 1973, 120. стр.
2. БОЉЕВИЋ-ВУЛЕКОВИЋ, Војислав: *Развој поморског школства на Црногорском приморју.*- Зборник Више поморске школе, 1. Котор, 1974, стр. 77-106.
3. БОЉЕВИЋ-ВУЛЕКОВИЋ, Војислав: *Шездесет година културно-просвјетног и научног рада професора Игњатија Злоковића.*- Годишњак Поморског музеја у Котору, XXXI-XXXII/1983-1984, стр. 11-12. Summary.

4. БОЉЕВИЋ-ВУЛЕКОВИЋ, Војислав: *Игњатије Злоковић*.- Приморске новине, Будва, XXVI/1977, бр. 421, 26. XII, стр. 9.
In memoriam.
5. ДАВИДОВИЋ, Душан: *Игњатије Злоковић. Живої иосвећен Боки и йоморсїву*.- Бока (лист), Котор, XII/1992, бр. 479, 1. IV, стр. 5.
6. БУРАШКОВИЋ, Лидија: In memoriam. *Игњатије Злоковић: вијек иосвећен науци*.- Побједа, LIV/1997, бр. 1152, 30. XII, стр. 12.
7. ZLOKOVIC, Ignjatije: *Uspomene iz tog školovanja u Zadru*.- Zadarska revija, 5-6, Zadar, 1974, str. 537-543.
8. ЗЛОКОВИЋ, Игњатије: *Бокељи у лоџору на осїрву Лиїари (1941-1943)*.- Бока, 17, Херцег-Нови, 1985, стр. 259-276.
9. ЗЛОКОВИЋ, Игњатије: *Једна ойїужница сїецијалноџ фашистїичкоџ суда у Риму йроїїив зрује јуџословенских инїїернираца на Лиїарима 1942. ѓодине*.- Историјски записи, XXXIII/1976, бр. 2, стр. 309-321.
10. КОВИЈАНИЋ, Ристо: *Игњатије (Игњо) Злоковић. Поводом 80-ѓодишњице живоїа*.- Бока, 10, Херцег-Нови, 1978, стр. 341-346.
11. КОСТИЋ, Васко: *Игњатије-Игњо Злоковић*.- Бока (лист), Котор, XXVII/1998, бр. 529-530, децембар-јануар, стр. 14. Потпис: В. К.
In memoriam.
12. КОСТИЋ, Душан: *Проф. Игњатије Злоковић*.- Политика, LXVI/1969, бр. 19860, 19. I, стр. 22.
Наднаслов: Разговори ове недеље.
13. LEONETTI, Dal Pont, Zocchi, AULA IV, Processi del Tribunale Speciale fascista, Roma, 1962, стр. 504-558.
14. МИЛУТИНОВИЋ, Коста: *Шесї деценија рада Игњатија Злоковића*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, Котор, 1985, стр. 47-48.
15. ПАСАРИЋ-Дубровчанин, Ратко: *Лик и дјело Игњатија Злоковића йрофесора. Уз 60. ѓодишњицу йлодноѓ рада*.- Весник, Нови Сад, 1984, бр. 735, стр. 6.
16. РАДУЛОВИЋ, Томо: *Библиоѓрафија радова Игњатија Злоковића (йоводом 50-ѓодишњице йросвјеїноѓ рада)*.- Зборник Которске секције Друштва историчара Црне Горе, 1, Котор, 1973, стр. 239-252.
17. Редакција: *Игњатија Злоковића (уз 60-ѓодишњицу рада)*.- Бока, 15-16, Херцег-Нови, 1984, стр. 5-6.
18. МИЛУТИНОВИЋ, Коста, *Зборник койорских књижевника и историчара*.- Књижевне новине, Београд, јануара 1975, бр. 492, 1. VII, стр. 2. Потпис: К. М.
19. PASINOVIĆ, Milenko: *80 godina života i 55 godina prosvjetno-kulturnog i naučnog rada profesora Ignjatija Zlokovića*.- Naše more, Dubrovnik, XXV/1978, br. 2/3/4, str. 123-124.
20. СТИПАНИЋ, Ернест: *80-ѓодишњица Игњатија Злоковића*.- Политика, LXXV/1978, бр. 23079, 7. I, стр. 14.